

Kulturmiljø av regional interesse i Haugesund

Dette dokumentet er et uttrekk fra temakart-Rogaland og viser kulturmiljø av regional interesse som er del av Regionalplan for kulturmiljø.

[Se oversikten over hele Rogaland i en interaktiv kartløsning i Temakart-Rogaland.](#)

Oversikten er et kunnskapsgrunnlag for videre planlegging og utvikling i kommunene, og skal bidra til forutsigbare prosesser gjennom at informasjon om hva som er regionalt viktige kulturmiljø og landskap, blir kjent og tilgjengelig. [Du finner mer informasjon om oversikten i Regionalplan for kulturmiljø kapittel 7 og 8.](#)

I tillegg til kulturmiljøa i dette dokumentet er kulturmiljø og landskap registrert av Riksantikvaren også en del av regionalplanen. Disse er i fra Riksantikvarens nasjonale register over kulturmiljø og landskap (NB!-registeret og KULA), Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og freda områder og kulturmiljø (Askeladden).

Kulturmiljø med definert nasjonal interesse i Haugesund er:

Namn	Kulturmiljø-id i Askeladden
Haugesund Hasseløy (NB! - Kulturmiljø av nasjonal interesse)	K172
Haugesund Lothemarken Byparken (NB! - Kulturmiljø av nasjonal interesse)	K173
Haugesund Risøy (NB! - Kulturmiljø av nasjonal interesse)	K174
Haugesund Sentrum (NB! - Kulturmiljø av nasjonal interesse)	K175
Sørhaugøy (Tonjer) fyrstasjon (Vedtaksfredet kulturminneområde/kulturmiljø)	L86008
Røværsholmen fyrstasjon (Vedtaksfredet kulturminneområde/kulturmiljø)	L87042

Endringer for NB!-registeret i Rogaland vil bli vurdert av fylkeskommunen og riksantikvaren i 2023 og 2024.

[Les mer om kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse.](#)

Innhold

Kulturmiljø av regional interesse i Haugesund	1
Namn.....	1
Kulturmiljø-id i Askeladden	1
Vibrandsøy	3

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Bauer-Nilsen fabrikk	8
Haraldshaugen	11
Røvær	14
Salhusvegen og P.A. Munchs gate	19
Lillesund	21
Haugetunet	23
Haugevegen	25
Lothemarken/Asalvik/Havnaberg	27
Sentrumskjernen i Haugesund	29
Breidablikkhøyden	31
Risøy	33
Hasseløy	35
Hasseløy	37

Vibrandsøy

Id	151
Navn	Vibrandsøy
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Kystkultur fiskeri handel og sjøfart, Industri og næring, Samferdsel og kommunikasjon, Landbruk og kulturlandskap
Periode	Etterreformatorisk tid
Kilde	Reguleringsplan for Vibrandsøy RL 1598.
Vernestatus	Hensynssone (pbl), Kulturminneloven

Skildring

Helt nord i Karmsundet ligger Vibrandsøy som et lite arkipel mellom Husøy og Karmøy. Vibrandsøy er egentlig en fellesbetegnelse for flere øyer, holmer og skjær. Den sørligste øyen heter Vibrandsøy, og er med få unntak knyttet sammen med broer og utfyllinger til Åkreøy, Trollholmen, Varøy, Gardsøy og Sørhaugøy. Vibrandsøy har en historie som går langt tilbake i tid, og stedet dukker opp i skriftlige kilder fra 15 og 1600-tallet. På denne tiden tilhørte øygruppen Apostelkirken i Bergen. Kirkens eiendom var krongods, og i 1652 ble Vibrandsøy byttet mot en gårdseiendom ved Os, og kom dermed på private hender. I 1664 ble det utstedt bevilling for å drive gjestgiveri, og det gamle gjestgiverhuset sør på Vibrandsøy antas å stamme fra denne tiden.

Det var likevel fra midten av 1800-tallet utviklingen skjøt virkelig fart, noe som sammenfaller med at Haugesund oppstod som by. Denne utviklingen skjedde som følge av de rike sildeforekomstene. Økt handel og utenriksfart førte til at Tonjer fyr ble bygget i 1846 helt nord på Vibrandsøy. Handelshus fra Stavanger og Bergen bygde store sjøhus og drev sildesalterier på Vibrandsøy fra 1840. Etterhvert overtok lokale sildesaltere og eksportører hegemoniet. Stedet utvikler seg til et samfunn, med ulike virksomheter knyttet til fiskeri, jordbruk, handel, skipsfart og hvalfangst. Vibrandsøys hvalfangsthistorie er knyttet til pelagisk hvalfangst i Sørishavet. Flere Haugesundsrederier drev tidlig hvalfangst i Norskehavet og Vibrandsøy ble brukt som opplagsplass for hvalbåter. Men først da rederiet Knut Knutsen OAS i 1929 utrustet kokeriet «Suderøy» med hvalbåter, ble Vibrandsøy en fast base for større pelagiske hvalfangstekspedisjoner. Fangstsesongen var om vinteren da det var sommer på den sørlige halvkule. Flåten lå hjemme i sommerhalvåret. Nylandshuset i ble brukt som lager for ekspedisjonene frem til Knutsen OAS på 1950-tallet bygde en egen verkstedhall for hvalbåtene på Møllerodden. Like etter krigen ble det også bygget et tilbygg på Bergesenhuset som besto av losjrom for hvalfangstmannskapene. Mange av hvalskytterene var tilreisende fra Vestfold, mens de øvrige mannskapene kom fra byen eller distriktet. «Suderøy»ekspedisjonen var, med unntak av krigsårene, hver sesong i Sørishavet i perioden 1929-1959. I dag har Vibrandsøy en uvanlig samling store og små kulturminner etter hvalfangsten.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Et viktig særtrekk er at Vibrandsøy er tidlig ute med omstilling fra tradisjonell eksport av saltet sild på tønner, til eksport av fersk sild på is i kasser. Denne omstillingen skjedde fra 1890, og på Vibrandsøy ble eksport av iset sild drevet i industriell skala. Det er i denne tiden Vibrandsøy har sin gullalder. Dette kulminerte på 1950 og 60-tallet, når moderne kjøleskip overtok transporten, og ikke minst silda forsvant. Etter dette stoppet mye av utviklingen opp og stedet ble i stor grad avfolket. På grunn av dette er bygningsmiljøet i dag et unikt monument over et komplett samfunn som ble dannet under de rike sildefiskeriene, med bevarte sjøhus, kaier, bolighus, skolehus, bakeri, gårdsbebyggelse, gjestgiveri og gangstier.

Regional interesse

Vibrandsøy har høy formidlings- og opplevelsesverdi. Det helhetlige kulturmiljøet og kulturlandskapet vitner om utviklingen av et samfunn på Vibrandsøy. Samtidig speiler kulturmiljøet næringsgrunnlaget og utviklingen av Haugesund som by på en god måte. Helheten i kulturmiljøet er viktig, men særlig de store sjøhusene, som var "motor" i verdiskapingen til stedet og byen, er av høy kulturhistorisk verdi.

Vibrandsøy har høy kunnskaps- og formidlingsverdi.

Sårbarhet og forvaltning

Etter at reguleringsplan for Vibrandsøy ble vedtatt, er store deler av bygningsmiljøet restaurert. Imidlertid gjenstår restaurering av en del bygninger, som i dag står i fare for å gå tapt. Særlig gjelder dette Sørhuset og Hauahuset som er en viktig og umistelig del av det særegne sjøhusmiljøet.

Når sildefiskeriene gikk tilbake like før 1960 stanset utviklingen og forfallet inntrådte. Nå er forfallet snudd og Vibrandsøy er i ferd med å finne en ny rolle og funksjon i dagens samfunn. Det ligger et stort og uforløst potensial for verdiskaping og ny bruk av kulturmiljøet og kystlandskapet på Vibrandsøy. Dette er en viktig forvaltningsoppgave i årene fremover.

Hovedbilde

Vibrandsøy Kartutsnitt

Kartutsnitt per 11.22

Nylandhuset i Løvågen ferdig restaurert. Foto: Haugesund kommune

Tonjer fyr Rogaland fylkeskommune

Bergesenhuset under restaurering.

Bauer-Nilsen fabrikk

id	152
Navn	Bauer-Nilsen fabrikk
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Industri og næring
Periode	1900-1999
Kilde	Sluttrapport 22.12.2020 - Forprosjekt Bauer-Nilsen. Nordnorsk Fartøyvernssenter NNFA

Skildring

Kulturmiljøet består av fabrikkbygning, industrihall, herderi, arbeiderbolig og andre bygninger tilknyttet produksjonen. Familiebedriften Brødrene Bauer-Nilsen ble grunnlagt i 1925. De etablerte seg med teknisk produksjonsekspertise innen sliping, honing og herding, og ble tidlig ledende leverandør av smøreapparater, brennstoffventiler og brennstoffpumper for semi-dieselmotorer i norsk motorproduksjon. Innenfor dette segmentet ble selskapet nærmest enerådende i Norge. Brødrene Bauer-Nilsen komponenter er å finne på de aller fleste glødehode- og semidieselmotorer som i dag eksisterer på eldre fartøy, båter og i landets motorsamlinger. Selv om bedriften er mest kjent for trykksmøreapparatet, utviklet og produserte de også fra 1950-tallet høytrykkspumper, konrollventiler, hydrauliske sylindere og annet hydraulisk utstyr av høy kvalitet.

Regional interesse

Kulturmiljøet består av tidstypiske bygninger knyttet til industrihistorien på tidlig 1900-tallet, og fremstår som et helhetlig teknisk-industrielt kulturminne med regional og nasjonal interesse. Bauer-Nilsens produksjon av trykksmøreapparatet har hatt en vesentlig betydning i norsk sammenheng.

Sårbarhet og forvaltning

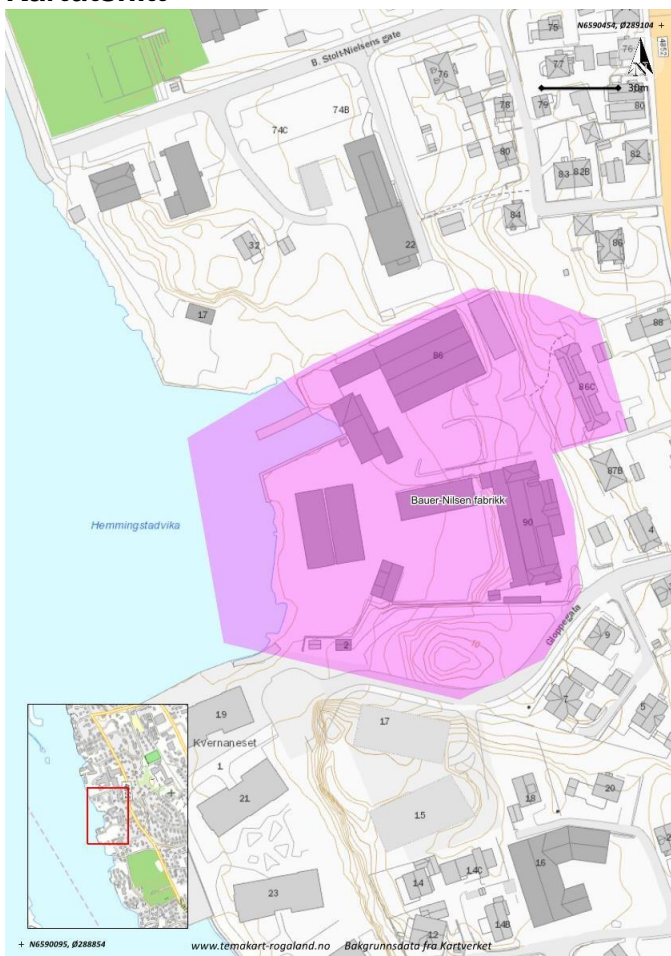
Eiendommen er avsatt til næringsformål i kommuneplanen. Produksjon er nedlagt og eiendommen ønskes utviklet. Ved ny regulering og utvikling av området bør bygninger tilknyttet Brødrene Bauer-Nilsens virksomhet bevares. Eventuell ny bebyggelse bør ta hensyn til de kulturhistoriske verdiene og tilpasses kulturmiljøet på en god måte, i samråd med kulturvernmyndighetene.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Hovedbilde

Bauer-Nilsens fabrikk

Kartutsnitt

Kartutsnitt per 23.09.2022

Bauer-Nilsens fabrikk

Haraldshaugen

id	153
Navn	Haraldshaugen
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Tradisjon og religion, administrasjon, felleskap, makt og demokrati
Periode	Før- og etterreformatorisk tid
Kilde	Askeladden, Miljødirektoratet, Prosjektnotat SAMPLAN 2021/2022 av Angunn Skeiseid

Skildring

På gården Gard like nord for bykjernen i Haugesund ligger gravhaugen Haraldshaugen hvor det sies at Harald Hårfagre ble gravlagt. Selve graven i Haraldshaugen stammer nok fra bronsealderen, men Harald Hårfagre var sannsynligvis gravlagt et sted i nærheten. Ved 1000-årsjubileet for Slaget i Hafrsfjord i 1872 ble det avduket en 17 meter høy granittbauta kalt Haraldsstøtten på toppen av Haraldshaugen til minne om Rikssamlingen. I Haraldsstøttens fotstykke er det slått inn bronseplater med relieffer og innskrifter. I en firkant rundt haugen står det 29 mindre steinstøtter, en for hvert fylke Harald ifølge tradisjonen la under seg. Det har tidligere stått en kirke på området hvor Haraldshaugen ligger. Kirkens grunnmur på 15x6 meter var synlig fram til 1800-tallet men i dag er det ingenting igjen av kirkestedet på overflaten. Rett sør for Haraldshaugen, på toppen av Krosshaugen, står det et steinkors fra middelalderen. Steinkorset hadde tidligere blitt knekt i to, men i 1869 ble korset satt sammen igjen og gjenreist på toppen av Krosshaugen. Sørvest i kulturmiljøet ligger det tre gravhauger ut mot havet. Disse er trolig fra jernalderen.

I den sørlige enden av kulturmiljøet ligger det også et område med kystlynghei registrert i naturbase som viktig.

Omfang

Kulturmiljøet omfatter Riksmonumentet Haraldsstøtten på Haraldshaugen, flere gravminner fra jernalderen og et steinkors fra middelalderen. Området er særlig preget av historien om norsk nasjonsbygging i form av Riksmonumentet.

Markeringen samsvarer med hensynssone bevaring i kommuneplan for Haugesund (2015)

Regional interesse

Miljøet har historisk verdi tilknyttet Rikssamlingen og tidlig kristen aktivitet i området gjennom steinkorset og det tidligere kirkestedet. Det er særlig verdi tilknyttet nasjonsbyggingen som fant sted i Norge på 1800-tallet som er synlig gjennom Riksmonumentet. Reisingen av Riksmonumentet kan kobles til framveksten av nasjonalromantikken som startet på slutten av 1830-tallet hvor landets forhistorie ble brukt til å bygge opp Norges identitet. Ivar Aasen skrev også om Haraldshaugen i et

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

dikt «Her ser eg Haralds haug fyre augom» som var med å feste Haraldshaugen i den nasjonale mytologien som ble utviklet i løpet nasjonsbyggingsperioden i Norge. Kystlyngheien sør i miljøet er også et kulturlandskap med høy nasjonal verdi.

Sårbarhet og forvaltning

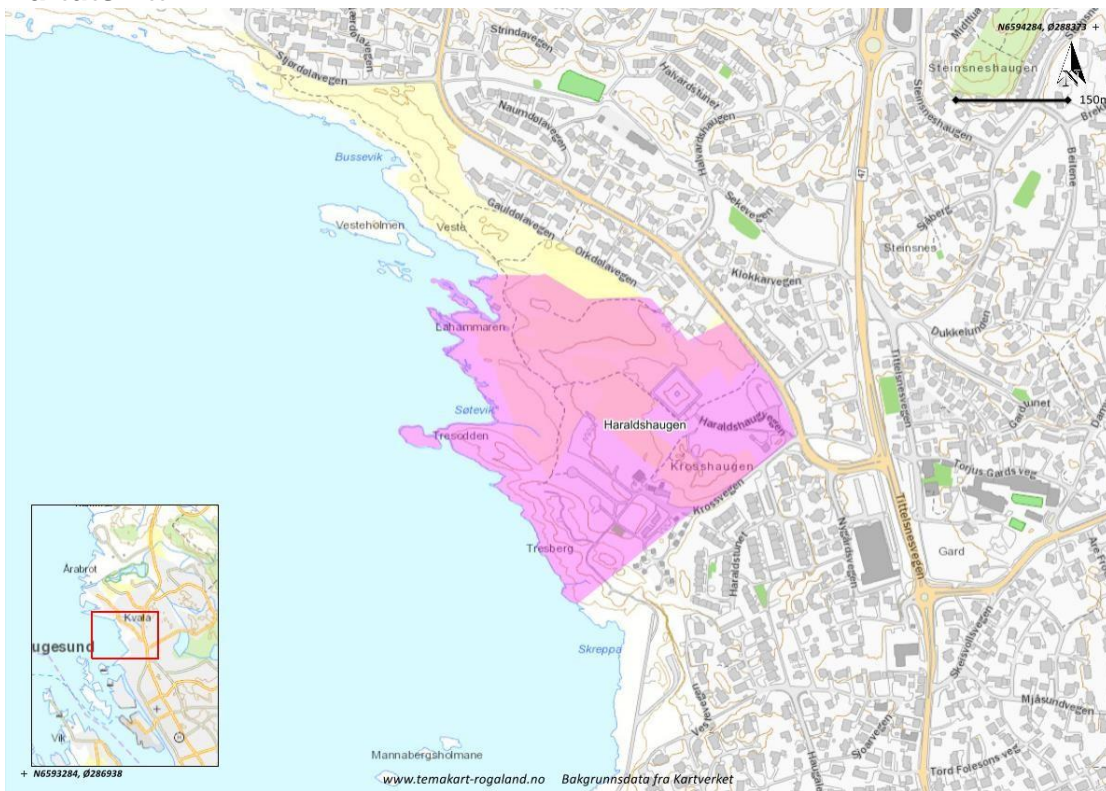
Riksmonumentet er utsatt for betydelige mengder besøkende som fører til slitasje på monument, landskap og natur.

Hovedbilde

Haraldshaugen

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Kartutsnitt per 23.09.2022

Bildevedlegg 1

Rogaland fylkeskommune, 28.09.2011 22:44

Rogaland fylkeskommune, 28.09.2011 22:52

Røvær

id	154
Navn	Røvær
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart, Landbruk og kulturlandskap, Samferdsel og kommunikasjon
Periode	Før- og etterreformatorisk tid
Kilde	Gard og folk i Skåre - Gards- og ættesoge for Skåre herad - Bind 2
Vernestatus	Kulturminneloven

Skildring

Røvær er et spennende øysamfunn som i dag har ca. 130 innbyggere. Arkeologiske funn viser at det har vært menneskelig aktivitet på øyene helt tilbake til steinalderen. Det er blant annet gjort funn av hellere fra steinalderen, løsfunn fra bronsealderen og steinlegginger fra jernalderen. I tillegg er det sør på Røvær, ved Grønnevik, funnet spor etter et gammelt fiskevær med hele 14 hustuffer – de eldste tuftene er fra yngre jernalder. Tuftene er rester etter fjæremannshus, som trolig ble brukt i sesongbasert fiske etter sild, makrell, torsk og andre fiskeslag. Funnene viser at fjæremannshusene trolig har vært i bruk fra folkevandringstid og helt frem til tidlig

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

middelalder. Dette vitner om at det også i forhistorisk tid har eksistert et organisert sesongfiske langs kysten.

Selv om vi vet at Røvær har vært brukt som fiskevær i forhistorisk tid, vet vi ikke når øyene fikk de første fastboende. De eldste kildene forteller at Røvær hadde skatteyttere som drev med jordbruk i 1521, og man antar at gårdene har vært drevet av fastboende siden. Kilder viser at bøndene på Røvær oppga at de hadde sådd 8 tønner korn i 1668. Vi kjenner også til en del fiskestrider, med den eldste fra 1723, som handlet om at folk på Røvær klaget på at fiskere fra Karmøy drev hummerfangst rundt Røvær.

De rike sildefiskeriene skulle få stor betydning for Røværsamfunnet. Øyene hadde en ypperlig havn og det var kort vei til gode fiskeplasser. Under sildefisket på 1800-tallet kunne det være stasjonert så

mange som 20 000 fiskere på Røvær. Mange vil nok si at det var tilgangen til de rike sildeforekomstene på Sletta og rundt Røvær og Feøy, som la mye av næringsgrunnlaget for det som skulle bli byen Haugesund. Mye av bebyggelsen vi finner på Røvær i dag, ble oppført i oppgangstidene som sildefisket gav.

For å bedre havneforholdene til fiskerne ble det rundt midten av 1800-tallet bygget en kanal på Røvær. Denne ble utbedret flere ganger siden, og er den dag i dag en viktig livsnerve for beboerne og besøkende. For å gjøre ferdselen til sjøs tryggere rundt Røvær ble Glette-fyr etablert på øya Glette i 1849, men i 1861 ble det erstattet av et større og bedre plassert fyr på Gitterøy. Gitterøy fyr ble i sin tur nedlagt og erstattet av Røværsholmen fyr i 1892. Fyrstasjonen på Røværsholmen ble automatisert og avbemannet i 1975, og ble fredet som kulturminne i 1998.

Regional interesse

Kulturmiljøet vitner om utviklingen av et samfunn i et av de viktigste fiskeværene i Rogaland. Den høye konsentrasjonen av fjæremannstuffer gir Røvær en stor tidsdybde som fiskevær, og viser at det også i forhistorisk tid har eksistert et organisert fiske. Kulturmiljøet har derfor stor kunnskaps- og opplevelsesverdi.

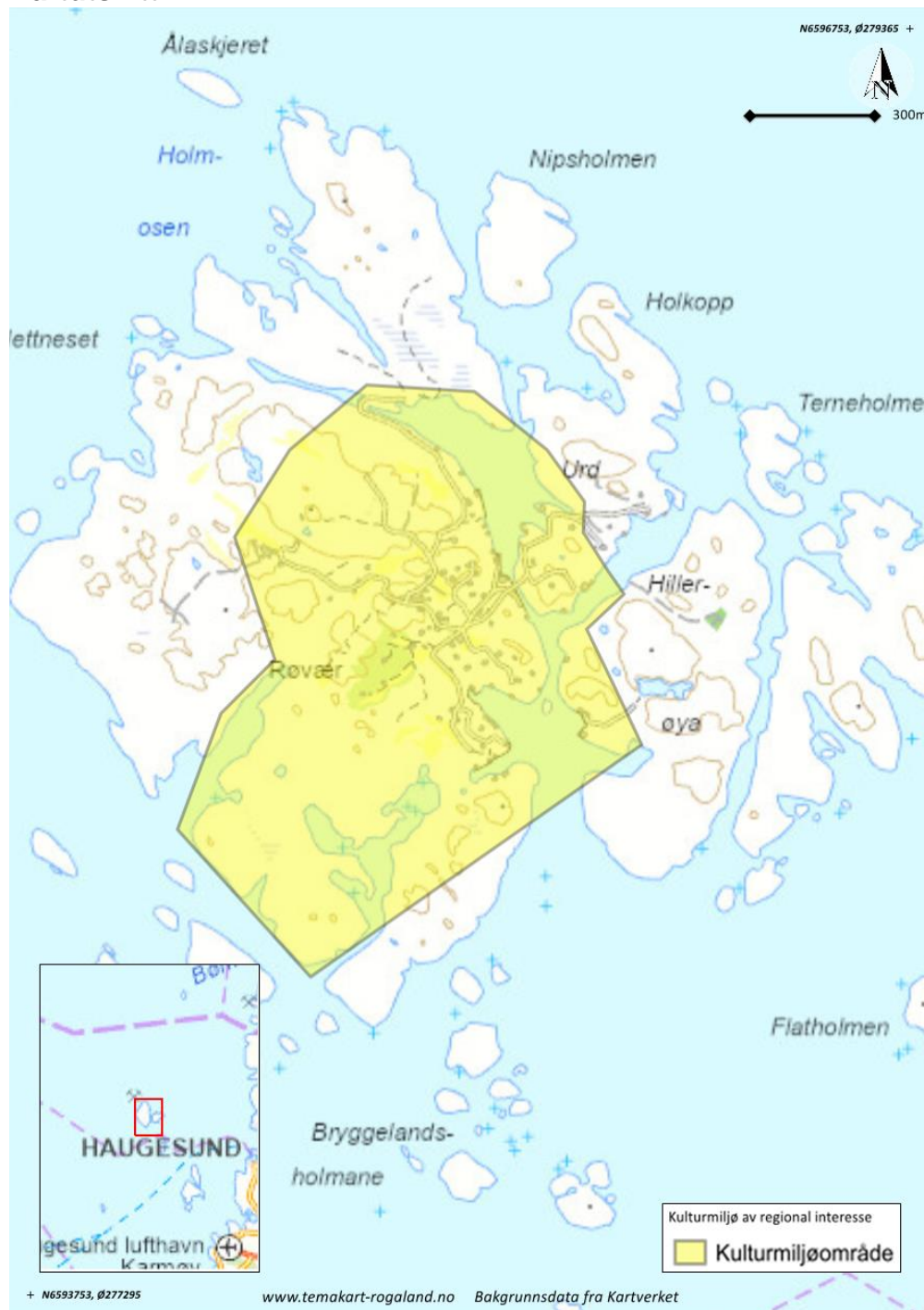
Sårbarhet og forvaltning

Ifølge kulturminnelovens § 25 skal alle søknader om riving eller vesentlig endring av bygninger eldre enn 1850 sendes til fylkeskommune for uttalelse. Det er få reguleringsplaner på Røvær og ingen bygninger er dermed regulert med hensynssone H570. Haugesund kommune har heller ikke vist verneverdig bebyggelse eller kulturmiljø med H570 i sin kommuneplan, og kommunen har ennå ikke utarbeidet en egen kulturminneplan. Dette er en svakhet i forvaltningsøyemed. Haugesund kommune bør starte kartlegging av kulturminner og kulturmiljøer på Røvær, helst i forbindelse med utarbeidelse av egen kulturminneplan.

Kanalen på Rønvær

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensing per 12.05.2023.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Bildevedlegg

Fra Rønvær

Kanalen på Rønvær

Salhusvegen og P.A. Munchs gate

id	282
Navn	Salhusvegen og P.A. Munchs gate
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Busetting by- og tettstadutvikling
Periode	1900-1999
Kilde	Kommunedelplan for sentrum(2022)
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

Miljøet regnes som Haugesunds fineste villastrøk og inneholder bebyggelse av svært høy arkitektonisk kvalitet fra flere stilperioder. Flere særpregete villaer ble bygget under den markante oppgangstiden Haugesundsrederne opplevde under første verdenskrig. Etter dette er strøket på ulike tidspunkt supplert med flere villaer som føyer seg fint inn i helheten. Det har skjedd svært få endringer av områdets helhetlige strøkskarakter de siste 50 år.

Omfang

Markeringen samsvarer med kulturmiljø markert i kommunedelplan for Haugesund sentrum (2022).

Etter høring av regionalplan for kulturmiljø våren 2023 er miljøet oppdatert for å være likt ny markering i endelig vedtatt kommunedelplan for Haugesund sentrum (2022).

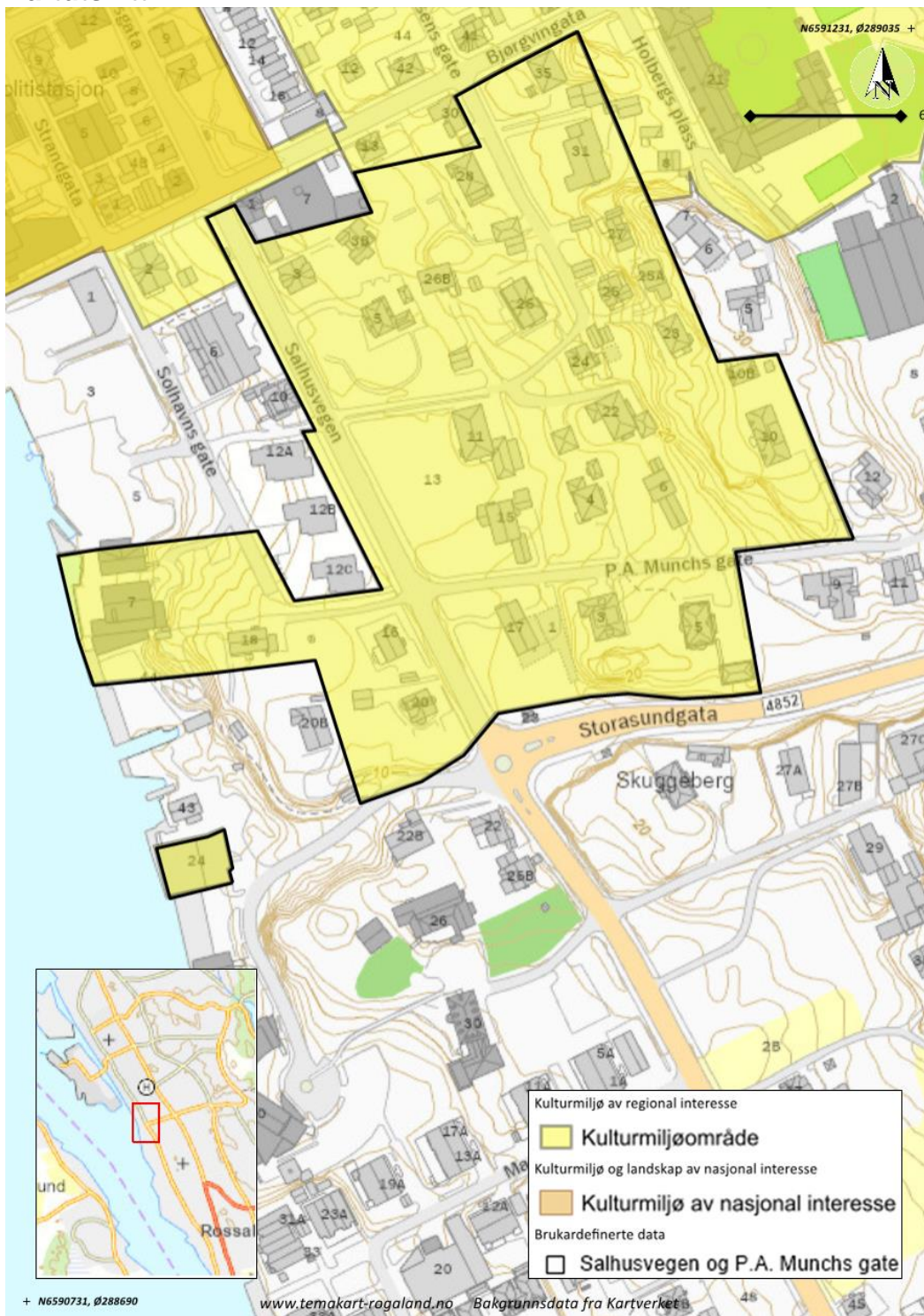
Regional interesse

Forseggjorte villaer med høy arkitektonisk kvalitet, store hager, murer, porter, bytrær og alleer. Kulturmiljøet vitner om Haugesundredernes storhetstid, og har både kulturhistorisk og arkitekturhistorisk verdi. Kulturmiljøet har samlet vesentlig regional interesse.

Sårbarhet og forvaltning

Kulturmiljøet er vist som hensynssone bevaring (H570) i kommunedelplan for sentrum (2022). Det er viktig å bevare det helhetlige bygningsmiljøet og grøntbeltet som hagene, bytrærne og alleene representerer. Kulturmiljøet er sårbart for større endringer og fortetting.

Hovedbilde

Avgrensning pr. 12.05.2023

Lillesund

id	283
Navn	Lillesund
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Busetting by- og tettstadutvikling, Utdanning
Periode	1900-1999
Kilde	Kommunedelplan for sentrum
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

Området på Lillesund er et helhetlig og komplett villastrøk som oppstod i den sterke oppgangstiden som Haugesund opplevde under første verdenskrig. Lillesund har svært mange jugendvillaer med høy arkitektonisk verdi, særlig langs Jonas Lies gate. Det finnes også noen eldre hjørnebygårder og en sveitservilla i den vestre delen av området.

Lillesund barneskole fra 1919 utgjør en markant og viktig del av området.

Omfang

Markeringen samsvarer med kulturmiljø markert i kommunedelplan for Haugesund sentrum (2022).

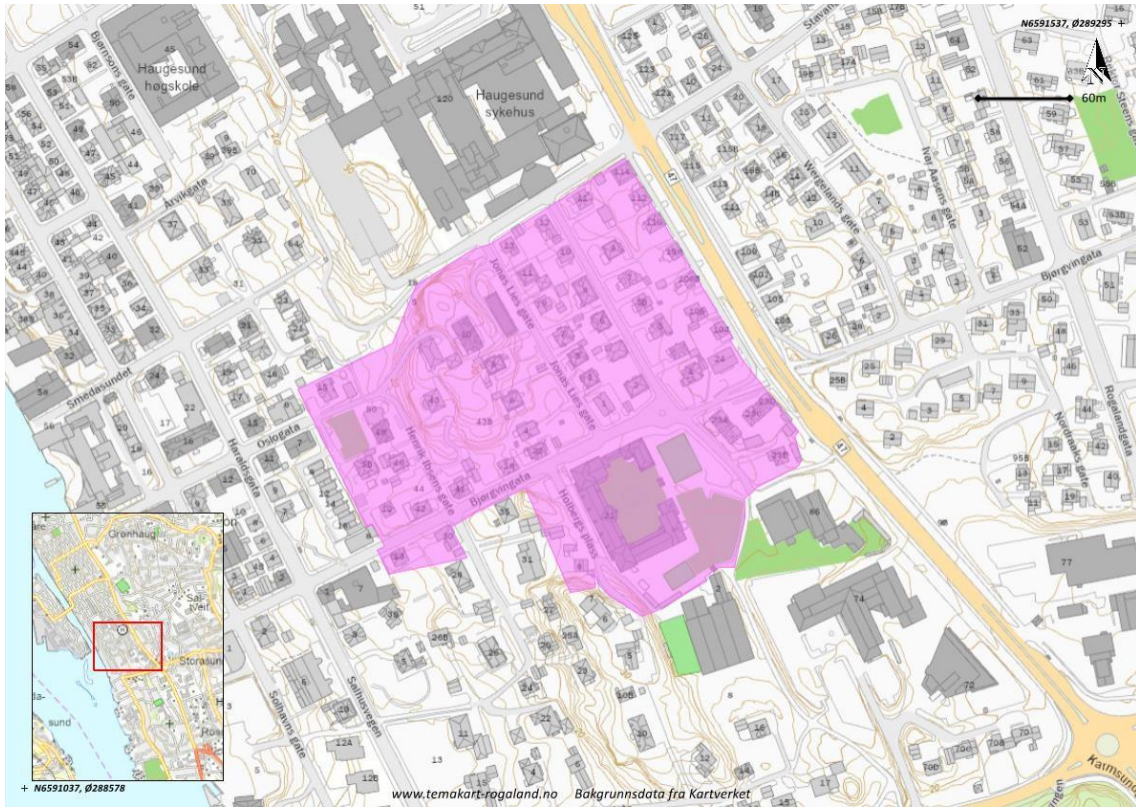
Regional interesse

Kulturmiljøet består av et sjeldent helhetlig villastrøk fra perioden rundt første verdenskrig, som særlig er representert med jugendbebyggelse. Grøntstruktur med hager og bytrær inngår som en verdifull del av kulturmiljøets strøkskarakter. Det samme gjelder for Lillesund barneskole. Kulturmiljøet inneholder bebyggelse med høy arkitektonisk og kulturhistoriske verdi, og gir viktig kunnskap om byens utvikling omkring første verdenskrig. Kulturmiljøet har samlet vesentlig regional interesse.

Sårbarhet og forvaltning

Kulturmiljøet er vist som hensynssone bevaring (H570) i kommunedelplan for sentrum. Bebyggelsen er jevnt over i god stand, men flere hus har behov for antikvarisk tilbakeføring av fasadene. Villastrøket er tettbygd og er sårbart for ytterligere fortetting.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensning pr. 28.10.2022

Haugetunet

id	487
Navn	Haugetunet
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Busetting by- og tettstadutvikling, Tradisjon og religion
Periode	1800-1899
Kjelde	Kommunedelplan for sentrum (2022)
Vernestatus	Hensynssone (pbl), Kulturminneloven

Skildring

Et av Haugesunds eldste bygningsmiljø ligger på Haugetunet. En stor del av bebyggelsen består av eldre bygninger som ble flyttet til det gryende strandstedet fra distriktet på midten av 1800-tallet. Kulturmiljøet vitner på den måten om den tidligste bydannelsen i Haugesund. Innenfor kulturmiljøet ligger også byens første kirke - Skåre kirke. Den eldste omtalen av et kirkested/prest på stedet finner vi i Diplomatarium Norvegicum i 1305 og den eldste omtalen av en kirke er i 1560. Nåværende Skåre kirke er en større sentralkirke i tre som ble tegnet av arkitekt Christian H. Grosch i 1858.

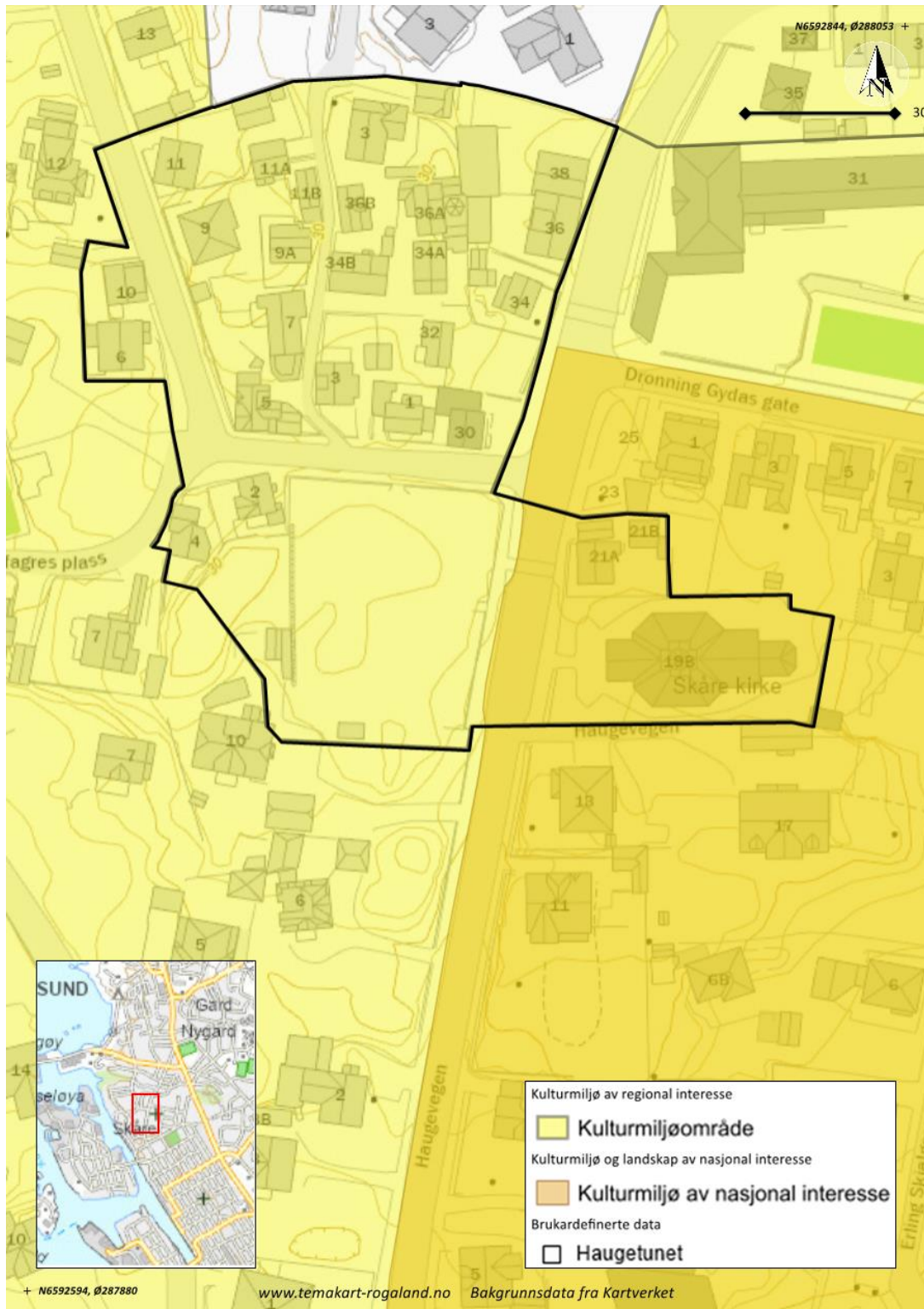
Regional interesse

Intakt bygningsmiljø som vitner om Haugesunds utvikling fra strandsted til by. Haugesunds første kirke og Gravlunden inngår som en viktig del av bydannelsen. Kulturmiljøet har både kulturhistorisk og arkitekturhistorisk verdi, og har samlet vesentlig regional interesse.

Sårbarhet og forvaltning

Kulturmiljøet er vist med hensynssone bevaring (H570) i kommunedelplan for sentrum. Skåre Kirke er listeført og Gravlunden er fredet. Kirken har behov for bedre brannsikring. Gravlunden har behov for oppgradering og bør inngå som en tydeligere del av byens historiefortelling. Bygningsmassen på Haugetunet er i stor grad intakt, men flere boliger er endret fra sitt opprinnelige uttrykk. Tilbakeføring bør vurderes der det er hensiktsmessig. Kulturmiljøet er sårbart for større endringer og fortetting.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensing per 12.05.2023.

Haugevegen

id	488
Namn	Haugevegen
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Busetting by- og tettstadutvikling, Industri og næring
Periode	1800-1899
Kjelde	Kommunedelplan for sentrum (2022)
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

Kulturmiljøet ligger langs en del av Haugeveien som tidligere var sentrum i Skåre kommune omgav Haugesund kommune og byen. Haugeveien fungerte den gangen som den viktigste innfartsåren til byen fra nord. Bebyggelsen inneholdt butikker, boliger og ulike typer småindustri - gjerne i kombinasjon. Fra 1980-talet skjedde det endring. Da forsvant butikklokalene og bygningene ble i større grad kun brukt til boligformål. Kulturmiljøet inneholder en stor mengde sveitserbygårder og hus som ligger i tette rekker.

Omfang

Kulturmiljøet strekker seg fra Kyvikkdalen (nord for Hauge skole) og opp til Skillebekkgaten, og omfatter med noen få unntak eldre bebyggelse langs begge sider av Haugeveien.

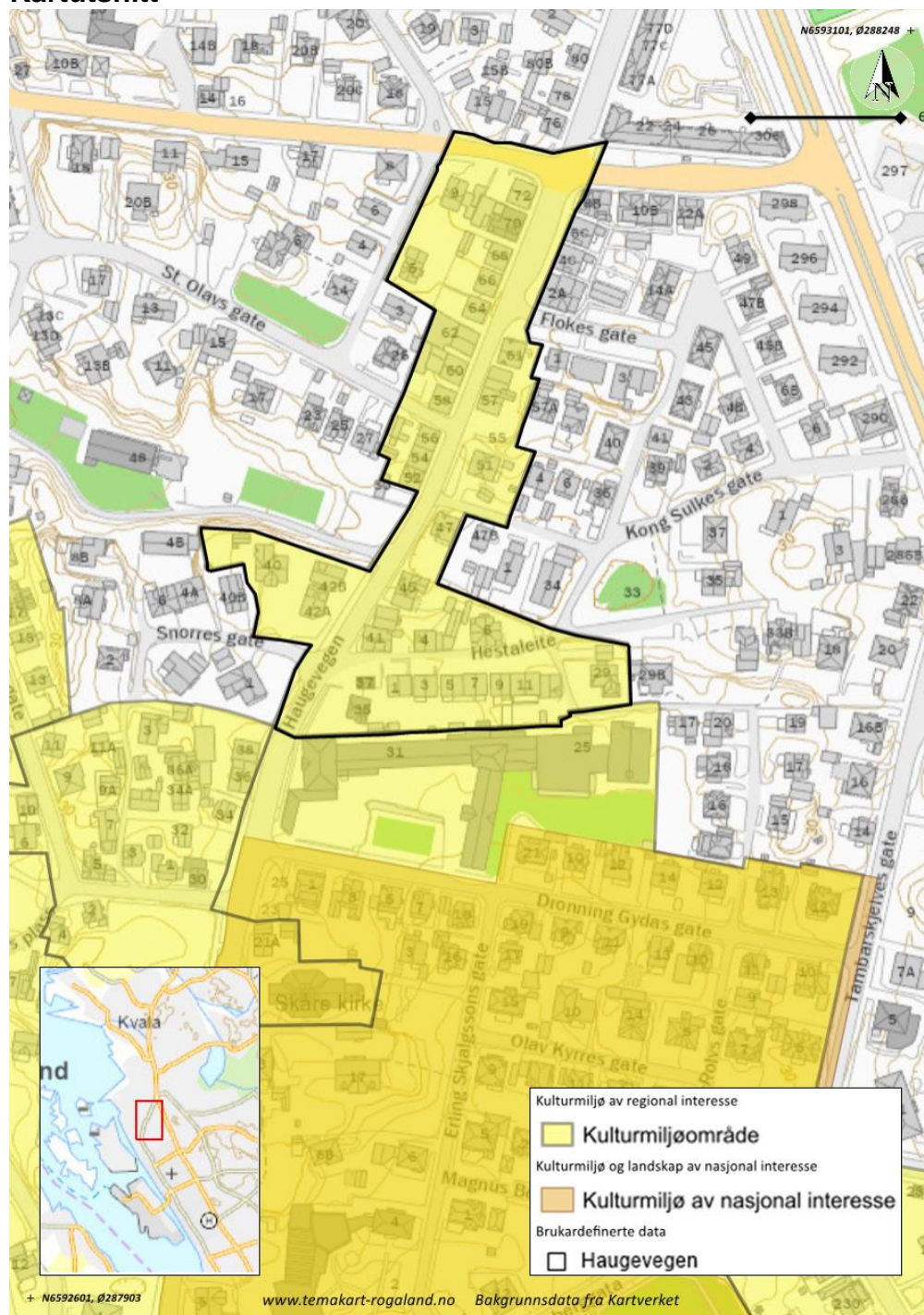
Regional interesse

Haugesund er blant byene i Norge som har flest trebygninger oppført i jugendstil og sveitserstil. Kulturmiljøet langs Haugeveien utgjør en viktig del av det store mangfoldet sveitserbebyggelse som finnes i byen. Kulturmiljøet har en viktig rolle i forståelsen av bydelens og byens identitet og utvikling.

Sårbarhet og forvaltning

Endringene som skjedde fra 1980-årene, i kombinasjon med manglende bevaringshensyn, har ført til at flere bygninger over tid har svekket sitt opprinnelige uttrykk. Samtidig har bebyggelsen og kulturmiljøet et stort potensial til å gjenvinne sine opprinnelige kvaliteter. Dette kan skje gjennom målrettet istandsetting og tilbakeføring av fasadedetaljer over tid. Dette er en viktig målsetting som er nedfelt i hensynssonen for Haugeveien, som nylig er vedtatt (2022) i kommunedelplan for sentrum. Kulturmiljøet er sårbart for større inngrep. Eventuell ny bebyggelse bør skje gjennom god tilpassing til den eldre bebyggelsen. Samlet vurderes kulturmiljøet å ha vesentlig regional interesse.

Kartutsnitt

Avgrensning per 12.05.2023.

Lothemarken/Asalvik/Havnaberg

id	493
Namn	Lothemarken/Asalvik/Havnaberg
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Busetting by- og tettstadutvikling, Administrasjon fellesskap makt og demokrati, Tradisjon og religion
Periode	1800-1999
Kjelde	Kommunedelplan for sentrum (2022)
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

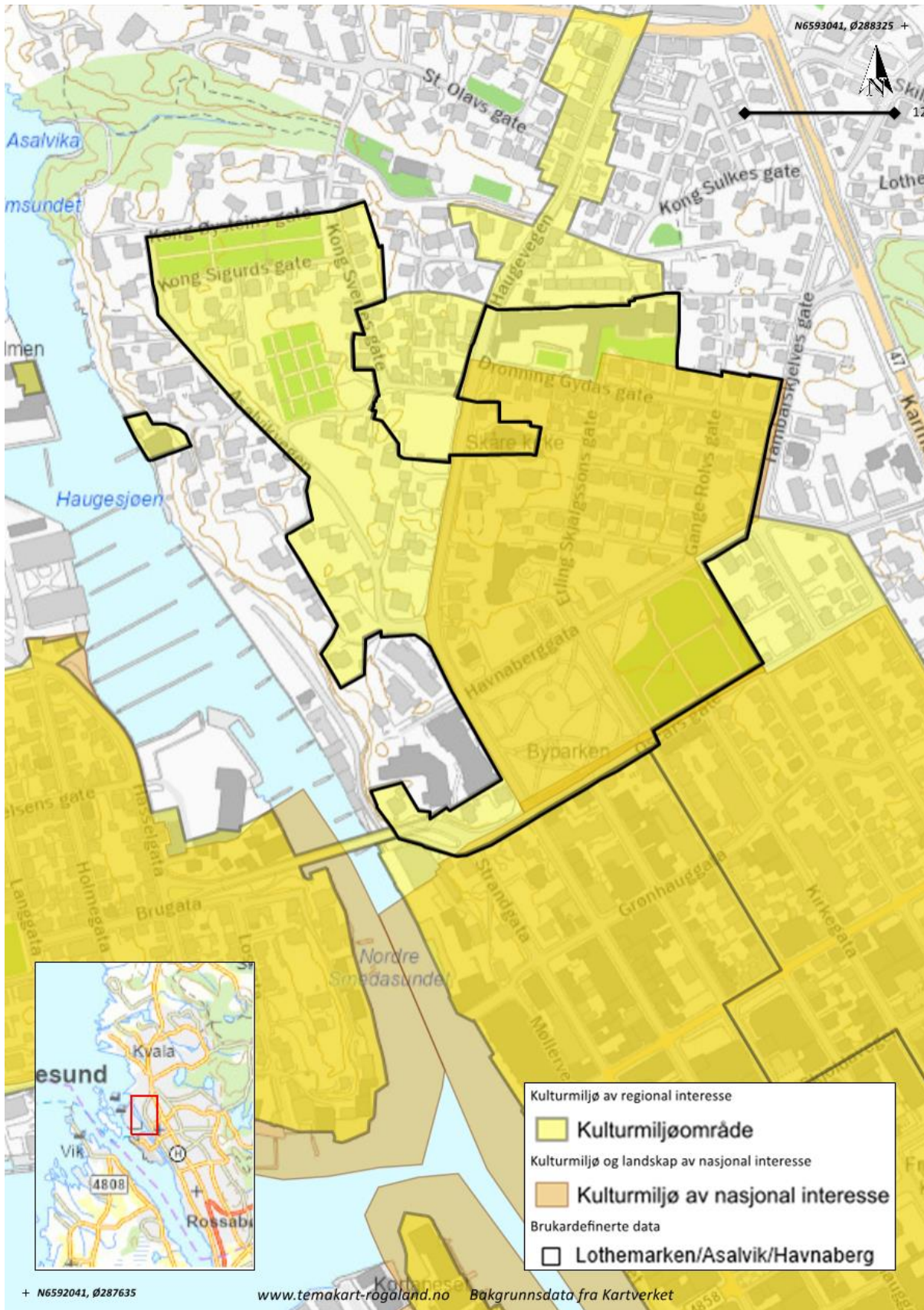
Skildring vil bli utarbeidet.

Kulturmiljøet er lagt inn etter innspill fra Haugesund kommune til høring av regionalplan for kulturmiljø.

Omfang

Kulturmiljøet tilsvarer hensynssone som er vist i sentrumsplanen til Haugesund kommune, samt Riksantikvarens NB-område.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensing per 12.05.2023.

Sentrumskjernen i Haugesund

id	494
Namn	Sentrumskjernen i Haugesund
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Administrasjon fellesskap makt og demokrati, Busetting by- og tettstadutvikling, Kystkultur fiskeri handel og sjøfart, Samferdsel og kommunikasjon, Tradisjon og religion, Industri og næring
Periode	1800-1999
Kjelde	Kommunedelplan for sentrum(2022)
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

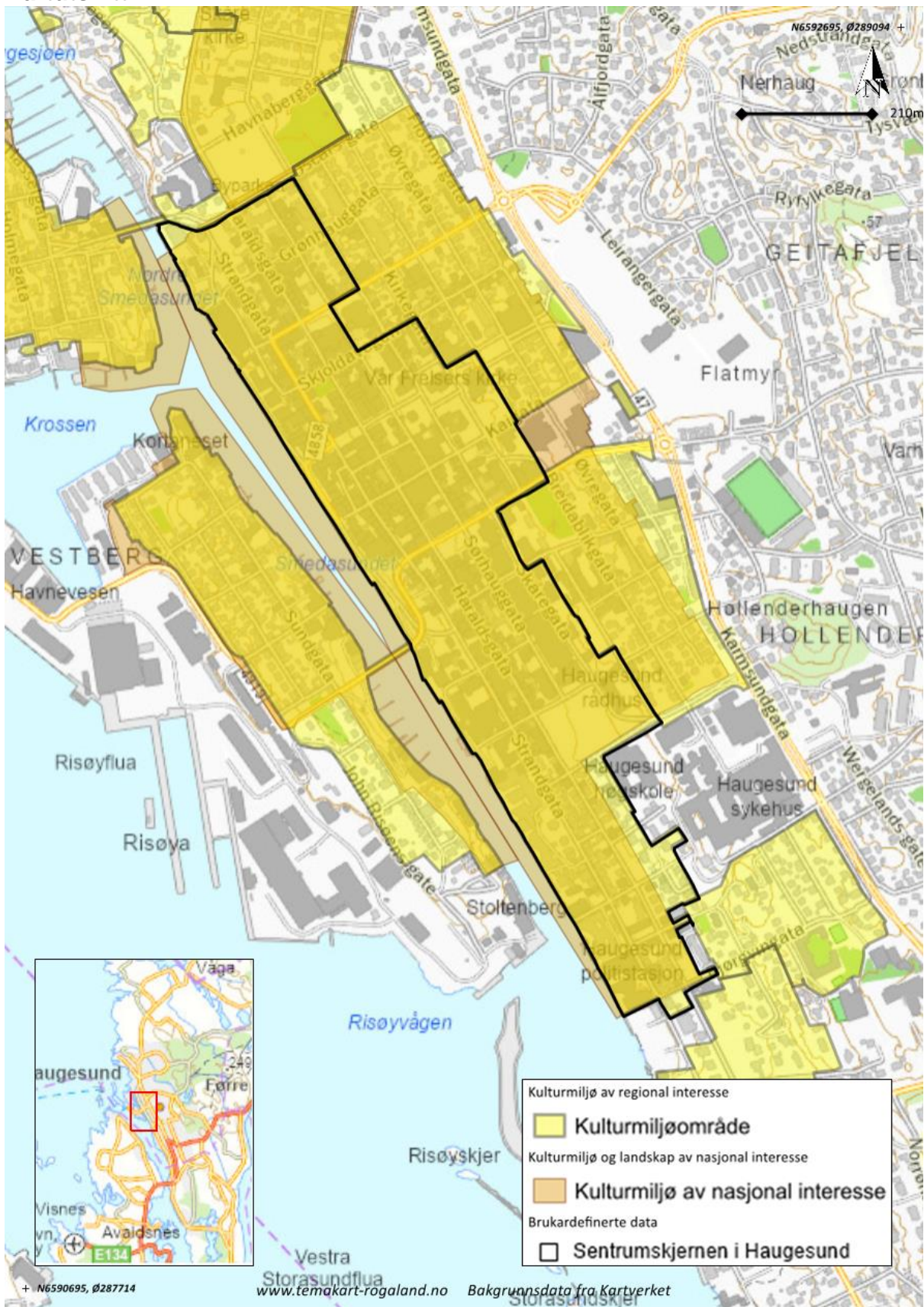
Skildring vil bli utarbeidet.

Kulturmiljøet er lagt inn etter innspill fra Haugesund kommune til høring av regionalplan for kulturmiljø.

Omfang

Kulturmiljøet tilsvarer hensynssone som er vist i sentrumsplanen til Haugesund kommune, samt Riksantikvarens NB-område.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensing per 12.05.2023.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Breidablikkhøyden

id	496
Namn	Breidablikkhøyden
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Busetting by- og tettstadutvikling, Utdanning
Periode	1800-1999
Kjelde	Kommunedelplan for sentrum (2022)
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

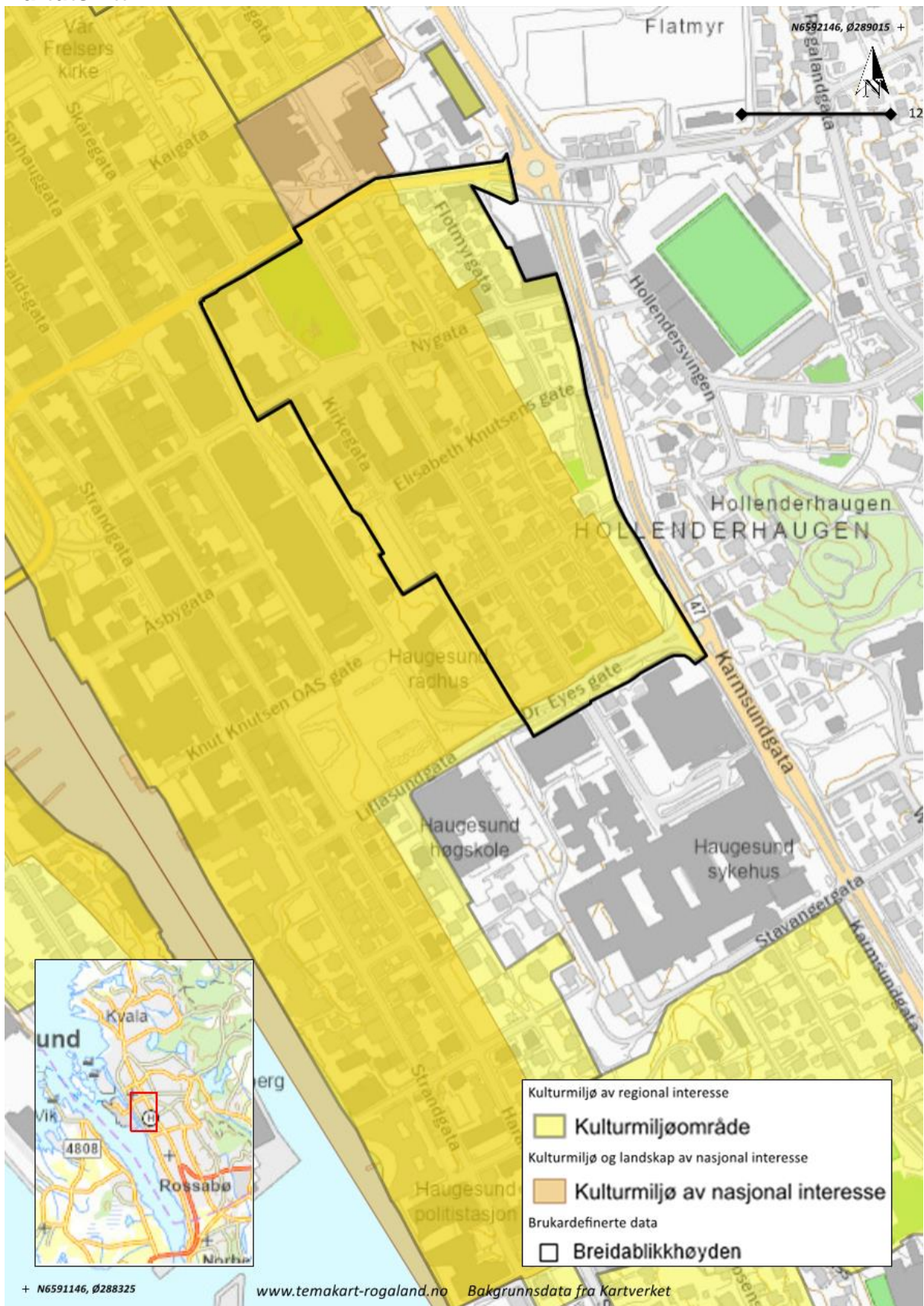
Skildring vil bli utarbeidet.

Kulturmiljøet er lagt inn etter innspill fra Haugesund kommune til høring av regionalplan for kulturmiljø.

Omfang

Kulturmiljøet tilsvarer hensynssone som er vist i sentrumsplanen til Haugesund kommune, samt Riksantikvarens NB-område.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensing per 12.05.2023.

Risøy

id	497
Namn	Risøy
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Kystkultur fiskeri handel og sjøfart, Busetting by- og tettstadutvikling, Samferdsel og kommunikasjon, Industri og næring
Periode	1800-1999
Kjelde	Kommunedelplan for sentrum (2022)
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

Skildring vil bli utarbeidet.

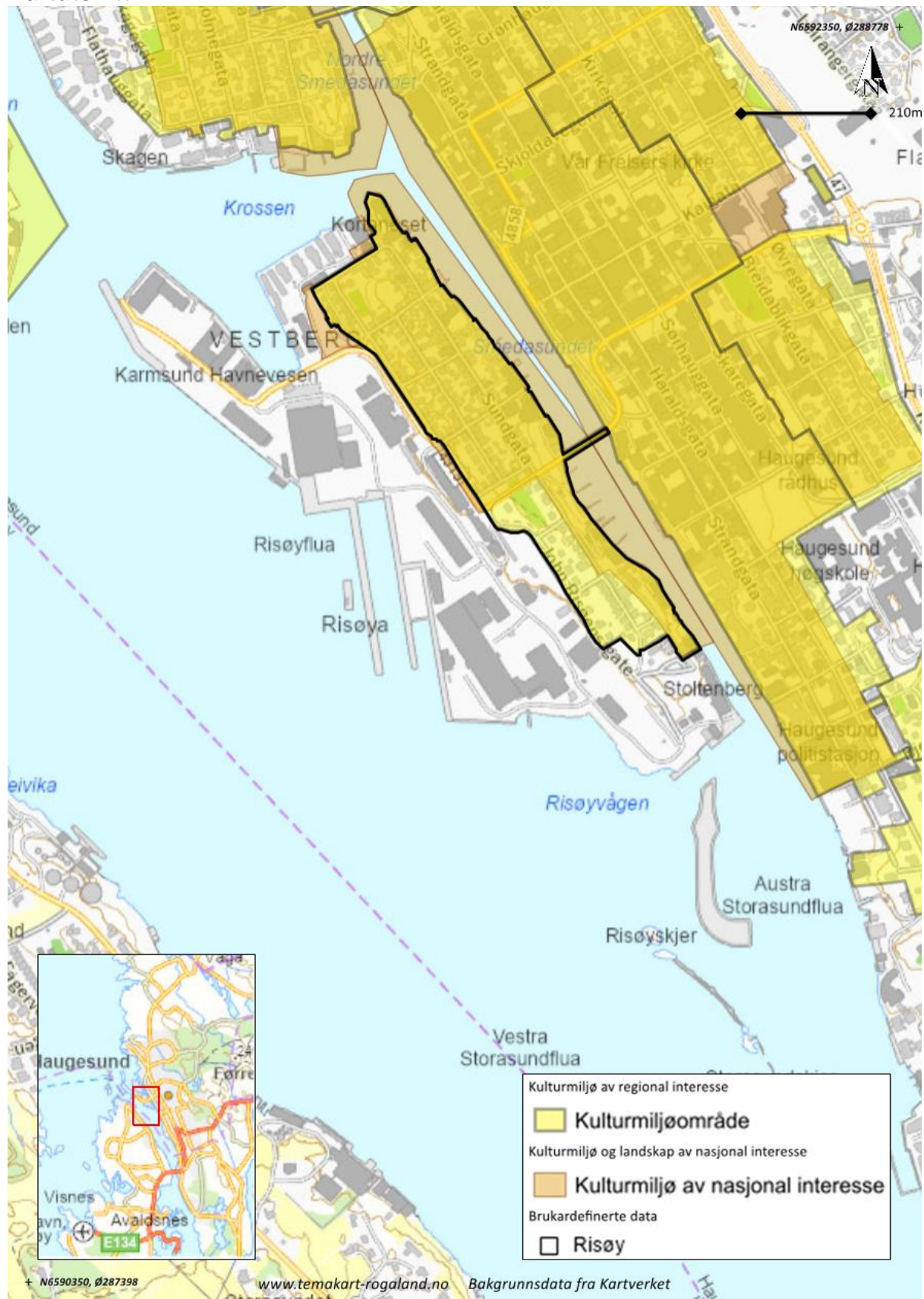
Kulturmiljøet er lagt inn etter innspill fra Haugesund kommune til høring av regionalplan for kulturmiljø.

Omfang

Kulturmiljøet tilsvarer hensynssone som er vist i sentrumsplanen til Haugesund kommune, samt Riksantikvarens NB-område.

Noe mer sjøareal skal tas med i kulturmiljøet.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensing per 12.05.2023.

Hasseløy

id	498
Namn	Hasseløy
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Kystkultur fiskeri handel og sjøfart, Busetting by- og tettstadutvikling, Industri og næring
Periode	1800-1999
Kjelde	Kommunedelplan for sentrum (2022)
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

Skildring vil bli utarbeidet.

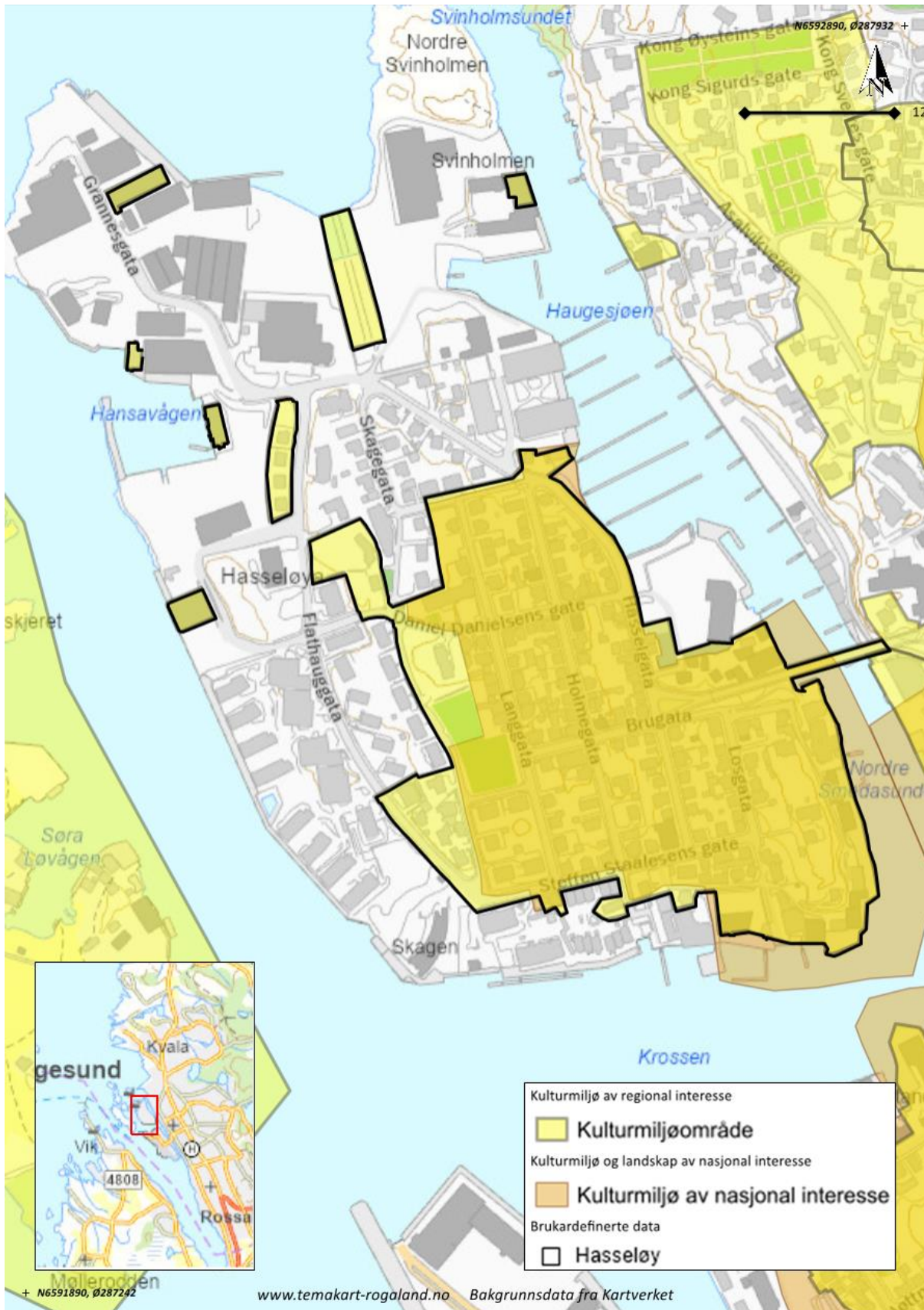
Kulturmiljøet er lagt inn etter innspill fra Haugesund kommune til høring av regionalplan for kulturmiljø.

Omfang

Kulturmiljøet tilsvarer hensynssone som er vist i sentrumsplanen til Haugesund kommune, samt Riksantikvarens NB-område.

Noe mer sjøareal skal tas med i kulturmiljøet.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensing per 12.05.2023.

Hasseløy

id	500
Namn	Haugesund sentrum øst
Kommune	1106 - Haugesund
Tema	Busetting by- og tettstadutvikling
Periode	1800-1999
Kjelde	Kommunedelplan for sentrum (2022)
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

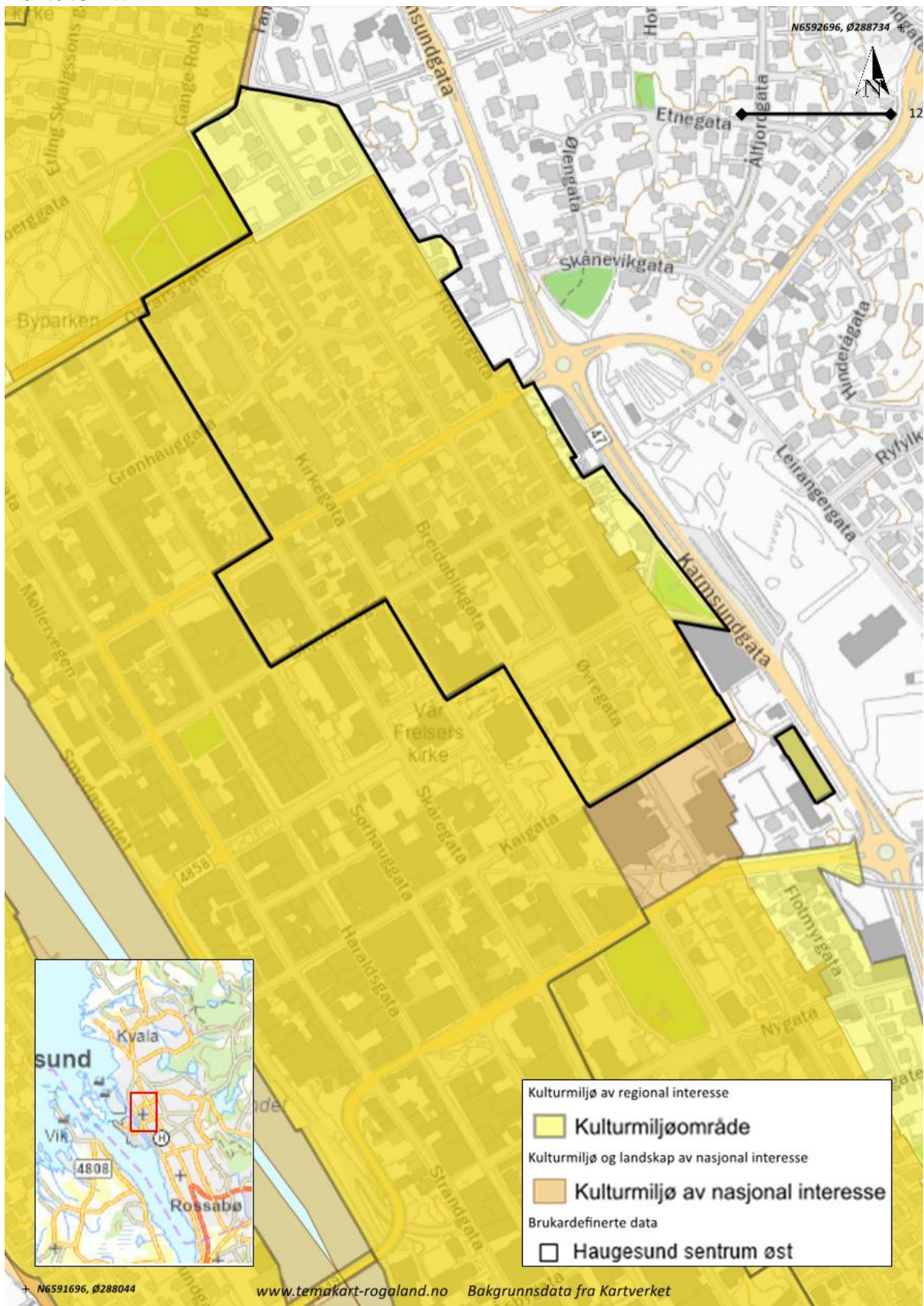
Skildring vil bli utarbeidet.

Kulturmiljøet er lagt inn etter innspill fra Haugesund kommune til høring av regionalplan for kulturmiljø.

Omfang

Kulturmiljøet tilsvarer hensynssone som er vist i sentrumsplanen til Haugesund kommune, samt Riksantikvarens NB-område.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrønsing per 12.05.2023.